

**Sivistysvaliokunnan mietintö n:o 18 hallituksen
esityksen johdosta laiksi Lapin yliopistosta**

Eduskunta on päätöspöytäkirjan ottein 11 päivältä syyskuuta 1990 lähettänyt sivistysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi otsikossa mainitun hallituksen esityksen n:o 86.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina kansliapäällikkö Jaakko Numminen ja osastopäällikkö Markku Linna opetusministeriöstä, rehtori Esko Riepula Lapin korkeakoulusta, ylijohtaja Veijo Ilmavirta ja suunnittelutoimikunnan sihteeri Juhani Lillberg Lapin korkeakoulun Arktisesta keskuksesta, rehtori Juhani Oksman ja tutkija Pekka Aikio Oulun yliopistosta, kaupunginjohtaja Matti Peltari Rovaniemen kaupungista, puheenjohtaja Pirkko Vahervuori Euroopan Kulttuurisäätiön Suomen osastosta ja puheenjohtaja Marjatta Onnela Lapin korkeakoulun ylioppilaskunnasta.

Hallituksen esitys. Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että Lapin korkeakoulun opetus- ja tutkimushallinto järjestetään tiedekuntapohjaiseksi ja korkeakoulun nimi muutetaan yliopistoksi. Yliopistossa olisi kasvatustieteiden tiedekunta, oikeustieteiden tiedekunta, yhteiskuntatieteiden tiedekunta ja taiteiden tiedekunta. Samalla on tarkoitus saattaa laki ajanmukaiseksi muilta osin. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 1992 kuitenkin niin, että Lapin korkeakoulun nimi muutetaan Lapin yliopistoksi 1 päivästä tammikuuta 1991.

Valiokunnan kannanotot. Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Näin ollen valiokunta puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvien lakiehdotusten hyväksymistä seuraavin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

Valiokunta ehdottaa lakiehdotuksen 1 §:n 2

momentissa käytettävät sanat ”opiskeleva nuoriso” korvattavaksi sanalla ”opiskelijoita”, jotta säännös kattaisi koko yliopiston opiskelijakunnan.

Lakiehdotuksen 5 §:ssä säädetään yliopiston yhteydessä toimivasta erillisestä tutkimuslaitoksesta Arktisesta keskuksesta. Valiokunta katsoo, että Arktista keskusta tulee kehittää erityisesti kansainvälistä tutkimus- ja koulutus-toimintaa tekevänä yksikkönä. Tämän vuoksi valiokunta ehdottaa muutosta 5 §:n 1 momenttiin. Jotta Arktinen keskus voi kehittyä kansainvälisen tutkimus- ja koulutusyksikön suuntaan, sille tulee taata mahdollisimman suuri toiminnallinen itsenäisyys. Tämän vuoksi valiokunta pitää välttämättömänä, että valtion tulo- ja menoarviossa laitokselle osoitettavat määrärahat kohdennetaan suoraan Arktiselle keskukselle. Valiokunta pitää myös tärkeänä, että asetuksessa säädettävä kansainvälisen tiedeellisen neuvottelukunnan asettaminen tulee opetusministeriön tehtäväksi.

Arktisen keskuksen toiminnalle asetettavat vaatimukset arktisen elinympäristön tutkimuksesta edellyttävät Lapin yliopiston oman toimialan lisäksi yhteistyötä muiden yliopistojen kanssa, jotta Arktinen keskus voi toimia monitieteisenä tutkimuslaitoksena.

Valiokunta toteaa, että Pohjois-Suomessa toimii useita pohjoiisiin alueisiin liittyviä tutkimuslaitoksia. Valiokunta pitää tärkeänä näiden laitosten järjestelmällistä yhteistyötä ja työskentelyn koordinaatiota.

Edellä esitetyn perusteella sivistysvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

1.

Laki

Lapin yliopistosta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Toiminnassaan yliopiston on pyrittävä kehittämään *opiskelijoita* kykeneväksi palvelemaan isänmaata ja ihmiskuntaa.

2—4 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

5 §

Yliopistossa on Arktinen keskus, jonka teh-

tävänä on harjoittaa *arktisten ja niihin liittyvien pohjoisten alueiden* tutkimusta, koulutusta, tietopalvelua, *tutkimuksesta tiedottamista, järjestää* näyttelytoimintaa *ja edistää kansainvälistä yhteistyötä.*

(2 ja 3 mom. kuten hallituksen esityksessä)

6—16 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Helsingissä 27 päivänä marraskuuta 1990

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Pystynen, varapuheenjohtaja Astala, jäsenet Alm-gren (osittain), Backman (osittain), von Bell,

Gustafsson (osittain), Haavisto, Holvitie, Jääskeläinen, Pohjanoksa, Renko, Ryynänen, Tykkyläinen ja Uosukainen sekä varajäsenet Jokinen ja Wasz-Höckert.
